

Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: root@npc.pl

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Mławskiej

Publikowane od

31.08.2007 00:00:00

Publikowane do

01.10.2007 00:00:00

I. Cele i rodzaj działalności TPZM

Celem Towarzystwa jest współdziałanie w rozwoju życia kulturalnego, materialnego mieszkańców miasta i regionu oraz współtworzenie i kształtowanie postawy obywatelskiej, mającej m. in. swoje oparcie w patriotyzmie lokalnym wyrażającym się szacunkiem i pomocą dla Ziemi Mławskiej – Ziemi Ojców lub bliskiej z innych względów.

Towarzystwo urzeczywistnia swoje cele przez:

- a) tworzenie podstaw badawczych i materialnych do poznawania dziejów Ziemi Mławskiej,
- b) organizowanie imprez o charakterze kulturalnym i oświatowym,
- c) otaczanie opieką i współdziałanie z Muzeum Ziemi Zawłrzeńskiej oraz Stacją Naukową, jako placówkami powstałymi z jego inicjatywy,
- d) pomoc władzom lokalnym i instytucjom, które mają w swoim profilu działania zagadnienia zbieżne z działalnością Towarzystwa celem stworzenia przesłanek do rozwoju kulturalnego i ekonomicznego miasta i regionu,
- e) prowadzenie szerokiej pracy w zakresie wychowania patriotycznego i kulturalnego miejscowego społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji walk narodowych i społecznych.

II. TPZM – rys historyczny

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Mławskiej zostało powołane do życia w grudniu 1958r. Powstało na bazie przemian politycznych jakie miały miejsce w październiku 1956r. To one spowodowały wyraźne ożywienie życia kulturalnego w kraju w tym i w Mławie.

Było kontynuatorem istniejącej przed wojną organizacji regionalnej tj. Towarzystwa Przyjaciół miasta Mławy. Sztandarowymi postaciami ówczesnego Towarzystwa byli m. in.

dr Józef Ostaszewski, ks. Ignacy Krajewski, Bolesław Kanigowski.

Za zadania główne Towarzystwo przyjęło :

- a) troskę o poziom kultury miasta,
- b) pogłębianie i szerzenie wiadomości o historycznym znaczeniu Mławy,
- c) staranie o stan estetyczny i sanitarny miasta,
- d) podejmowanie działań zmierzających do poprawy bytu materialnego mieszkańców,
- e) kształtowanie postaw patriotycznych mieszkańców miasta.

Podobne cele określiło w swoim statucie powojenne Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Mławskiej. Zebranie organizacyjne odbył się 7 grudnia 1958r. Wyłoniony został wówczas pierwszy Zarząd w skład którego weszli:

1. Stanisław Bieńkowski - prezes
2. Józef Bukowski - wiceprezes
3. Irena Markowska - sekretarz
4. Tomasz Jarzynka - skarbnik
5. Lucjan Czerwiński - członkowie
6. Halina Olszewska - „
7. Bronisław Peptowski - „

Działalność Towarzystwa rozwijała się systematycznie. Organizowane są spotkania z przedstawicielami kultury, świata polityki oraz dziennikarzami. Do najważniejszych osiągnięć Towarzystwa w początkowych latach sześćdziesiątych (już za prezesury Ryszarda Juszkiewicza) są:

- a) organizowanie w miesiącu wrześniu spotkań uczestników walk o Mławę, które przekształciły się w latach następnych w zjazdy kombatanów,
- b) uczczenie 100-ej rocznicy powstania styczniowego przez usypanie kopca (przy ul. Sienkiewicza), zorganizowanie sesji popularno-naukowej poświęconej działaniom militarnym na Północnym Mazowszu oraz nadaniu jednej z ulic miasta nazwy gen. Zygmunta Padlewskiego,

- c) odsłonięcie tablicy poświęconej zamordowanym w grudniu 1942r. żołnierzom dowództwa Armii Krajowej Obwodu Mławskiego,
- d) otwarcie w 1963r. Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej,
- e) wybudowanie 1964r. na 25-lecie bitwy pod Mławą Mauzoleum Żołnierzy Września oraz zorganizowanie walnego zjazdu uczestników tej bitwy – żołnierzy Armii Modlin,
- f) doprowadzenie do umieszczenia na Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie tablicy upamiętniającej bitwę mławską we wrześniu 1939r.,
- g) budowa pomnika- mauzoleum na Kalkówce (ul. Sienkiewicza) upamiętniającego mord 364 mieszkańców Mławy w dniu 17 stycznia 1945r.,
- h) zorganizowanie wystawy dzieł malarza Wojciecha Piechowskiego i utworzenie stałej ekspozycji jego obrazów w Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej.
- i) powołanie do życia Stacji Naukowej w Mławie noszącej obecnie im. prof. Stanisława Herbsta.

Przytoczonym działaniom towarzyszyły organizowane odczyty i sesje popularno-naukowe z udziałem przedstawicieli nie tylko najwyższych władz państwowych ale przede wszystkim przedstawicieli nauki i sztuki (prof. Stanisław Lorentz, prof. Henryk Samsonowicz, prof. St. Herbst, prof. R. Manteufel, prof. Stefan Kieniewicz i inni).

O randze dokonań Towarzystwa świadczy fakt iż w końcu lat sześćdziesiątych było organizatorem i gospodarzem Krajowego Zjazdu Regionalnych Towarzystw Kultury. Istotną dziedziną działalności Towarzystwa była publikacja wydawnictwa „Studia i Materiały do dziejów Ziemi Zawkrzeńskiej”. Idea wydania monografii dawnej Ziemi Zawkrzeńskiej powstała na bazie dotychczasowych opracowań poświęconych tym zagadnieniom. Zakładała możliwość poznawania własnej historii, odnalezienia rodowodu ziemi na której żyjemy i pracujemy. Dążyła do rozwoju postaw patriotycznych w tym również patriotyzmu regionalnego. Do chwili obecnej ukazały się cztery tomy. . Przygotowywany do druku jest tom piąty, który Towarzystwo pragnie wydać z okazji swojego 50-lecia.

Przemiany społeczne 1989r. pozwoliły Towarzystwu na intensyfikację i rozszerzenie kierunków działań. Tym bardziej ,że nowe władze samorządowe reprezentowały te same cele i idee. Zanikła główna bariera ograniczająca działania ze względu na „różnice natury społecznej i politycznej”.

III. Aktualna działalność Towarzystwa z uwzględnieniem zadań cyklicznych.

1. Szerzenie i propagowanie wiedzy o mieście i regionie. Dotyczy to zarówno wiedzy

o historii jak i dorobku kulturowym naszego miasta i regionu. Wiedzy o mieszkańcach miasta ich osiągnięciach i dokonaniach nie tylko lokalnych ale także w skali kraju. Tego typu działalność Towarzystwo prowadzi w formie odczytów, spotkań, sesji naukowych oraz organizowania konkursów i wycieczek (rajdów) krajoznawczych.

Aktualnie przeprowadzamy dwa konkursy: wiedzy na temat postaci znanych Mławian i fotograficznego pod hasłem „Osobliwości Mławy i Ziemi Mławskiej”. Prace na powyższe tematy przyjmować będziemy do końca września b.r. a podsumowania konkursów przewidziane są w miesiącu październiku.

2. Organizowanie dla młodzieży szkolnej cyklicznych rajdów rowerowych: rajd wiosenny i rajd „Szlakiem Września 39 r.” Imprezy te mają na celu poznanie urokliwych zakątków Ziemi Zawkrzeńskiej i jej walorów turystycznych, miejsc pamięci uświęconych krwią naszych ojców w walkach o wolność i niepodległość naszego kraju a w tym i naszej „Małej Ojczyzny” oraz zachęcać młodzież do aktywnych form spędzania czasu wolnego. Jednocześnie rozbudzają zainteresowania i kształtują postawy patriotyczne.

3. Kształtowanie postaw patriotycznych mieszkańców miasta i regionu.

Towarzystwo systematycznie współpracuje z lokalnymi samorządami i instancjami kościelnymi w zakresie przygotowania i organizacji uroczystości o charakterze historyczno-narodowym szczególnie w odniesieniu do rocznic 1. września i 17 stycznia.

4. Współdziałanie z samorządem miasta w zakresie opieki nad miejscami pamięci tym bardziej, że większość z nich powstała z inicjatywy TPZM.

W ostatnich latach podjęliśmy zadanie o charakterze cyklicznym które dotyczy renowacji grobów osób zasłużonych dla Mławy. Odrestaurowane zostały już groby: Zuzanny Morawskiej, Żołnierzy POW (1918r.), Żołnierzy AK (1942r.) a aktualnie odnawiany jest grób Kazimierza Jaroszyka – publicysty i regionalisty, redaktora „Głosu Mławskiego”. Działalność ta wspierana jest finansowo przez Burmistrza Miasta Mławy. Największy jednak udział w realizacji tego zadania mają mieszkańcy Mławy, gdyż to z ich wpłat zebranych podczas dorocznych kwest w dniach 1 i 2 listopada na cmentarzach miasta pokrywany jest gros wydatków.

5. Aktywny udział Towarzystwa w działaniach podejmowanych na

rzecz rozwoju miasta. Uczestniczymy w konsultacjach prowadzonych przez samorząd miejski w sprawach planowanych inwestycji, w opracowaniu strategii rozwoju miasta, jej aktualizacji oraz innych zagadnień związanych z poprawą warunków kulturowych i materialnych mieszkańców Mławy.

IV. Dotychczasowe osiągnięcia.

1. Powstanie z inicjatywy Towarzystwa dwóch znaczących dla miasta instytucji kulturalnych tj. Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej i Stacji Naukowej im. Stanisława Herbsta.

2. Budowa pomników i renowacja miejsc pamięci a w szczególności: Mauzoleum Żołnierzy Września - Uniszki, Mauzoleum „Kalkówka” - ul. Sienkiewicza, Kopiec Powstańców Styczniowych - ul. Sienkiewicza, pomnik Żołnierzy - Ofiar Katynia - cmentarz katolicki św. Wawrzyńca oraz wiele innych.

3. Publikacja własnym nakładem wydawnictw historycznych:

a) „Studia i Materiały do dziejów Ziemi Zawkrzeńskiej” t: I,II,III,IV. - praca zbiorowa.

b) „Losy Żydów Mławskich W II Wojnie Światowej” - Ryszard Juszkiewicz i inne.

W przyszłym roku tj. w grudniu 2008 TPZM będzie obchodziło 50 lat swojej działalności. Z tej okazji planujemy wydać monografię Towarzystwa w której zawarte będą najważniejsze założenia działalności, dokonania i ich ocena.

Informację opracował Przemysław Miecznik

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/index.php/artukul/towarzystwo-przyjaciol-ziemi-mlawskiej>